Woensdag 15 November 1944. **DAGBLAD** 61ste Jaargang No. 4360

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

Alle Mannen uit Nederland.

Nederlandse binnenscheepvaart staakt.

Slag op de heistreek van de Noordervaart.

De Kleine Boorstraat en Roggel in het brandpunt.

De Nederlandse Regeriings Voorlichtings Dienst te Londen heeft bekend gemaakt, dat de Duitsers een reeks overvallen begonnen, met het doel de mannelijke bevolking van Nederland, die voor militaire dienst in aanmerking kunnen komen weg te voeren. **Te Enschedé werden alle mannen tussen 16 en 55 jaar gedwongen om zich te melden bij de Gestapo;** degenen, die er geen gevolg aan gaven werden neergeschoten.

Tien duizend personen werden aldus gevangen genomen. Politiemannen noch geestelijken zijn uitgezonderd. Te **Rotterdam** werden de huizen **doorsnuffeld** en hier werden 10.000 mannen ook van de straten weggevoerd. Zij werden per trein en met Rijnaken weggevoerd.

Samengetroept als vee werden alle mannen tussen 16 en 40 jaar door de stad geleid. Te **Oldenzaal** zijn 1820 mannen aangehouden; te **Haaksbergen** bij Enschedé 285. De meeste slachtoffers zijn reeds naar Duitsland weggevoerd.

STAKING BIJ DE BINNENVAART.

De bemanning van de Nederlandse binnenschepen is volgens een verklaring van de Duitse radio in staking gegaan. Vele schepen zijn verborgen of onbruikbaar gemaakt. (Aneta)

PATROUILLES IN MEIEL.

Generaal Dempsey zond patrouilles in het lang en bitter omstreden Meiel.

Men vond de stad leeg, doch vol mijnen en vallen. (Met de Geallieerde legers in Nederland, (AP) 15.11).

AANVAL IN NEDERLAND.

Een bericht van het front zeide, dat de Britse troepen in het Oosten van Nederland een felle aanval gedaan hebben in het gebied van Nederweert op 29 kilometer ten Zuid-Westen van de stad Venlo aan de Nederlands-Duitse grens, Meer dan 400 kanonnen boden steun aan de aanval.

„De aanval gaat volgens het plan", zeide een zegsman van het leger een uur nadat de aanval geopend werd in Oostwaartse richting van Nederweert uit. De Duitsers zouden Meiel, op 13 kilometer ten Noord-Oosten van Nederweert, ontruimd hebben en een ander bericht zeide, dat de Duitsers zich terugtrekken van de Westelijke zijde van de Maas (Londen, (AP) 14.11).

DE AANVALLEN IN WEST-EUROPA

door

William Frye.

Het Noordamerikaanse 3e leger drong voort tot binnen 2¾ kilometer van Metz uit het Zuiden tegen een toenemende tegenstand en vocht verwoed om het bezit van de Pouilly-keten welke de voornaamste ontsnappingsroute der Duitsers uit de stad beheerst. De opmars van de 5e divisie infanterie welke reeds is doorgedrongen binnen de buitenste defensies van de stad, wordt geëvenaard door de 95e divisie infanterie welke uit het Westen naar Metz oprukt. De 95e bereikte een punt op 3 kilometer van de stadsgrens na 2½ kilometer vooruitgekomen te zijn waarbij nog twee forten genomen werden ten Noorden van het Fort Driant.

Ongeveer 250 kilometer Noordelijker drong het voetvolk van het Britse 2e leger in de vijandelijke linies door in het Zuid-Oosten van Nederland.

Met steun van een geconcentreerde artillerievuur en vlammenwerpers vorderde men 3650 meter aan een front van 5 kilometer ten Westen van Venlo.

Deze opmars vond plaats in een bittere koude met sneeuw en hagel.

Ten Noorden van Metz werden de bruggenhoofden over de Moezel bij Königsmacher en Thionville samengevoegd waardoor zij met 22 kilometer werden uitgebreid. Er zijn tekenen van een algemene Duitse terugtrekking naar het Zuid-Oosten in dat gebied. (Londen, (AP) 15.11).

„DE EINDOVERWINNING IN ZICHT".

President Roosevelt zeide, dat de „uiteindelijke overwinning in Europa en in het Verre Oosten in zicht" is. Hij deed deze verklaring toen Frederick William Eggleston, de nieuwe Gezant van Australië, zijn geloofsbrieven overhandigde. De President zeide, dat gezamenlijk de Verenigde Naties de problemen van de oorlogvoering grotendeels hebben opgelost en dat de tijd thans gekomen is om regelingen te treffen voor de vrede „zonder een ogenblik onze oorlogsinspanning te doen verslappen" (Washington, (AP) 14.11).

DE OPMARS IN HONGARIJE.

Mlinovsky bleef grimmig aanvallen op de modderige vlakten binnen 40 kilometer ten Oosten van Boedapest in een slag, welke zowel de voorraadlijnen als de moed der legers tot het uiterste beproefde. Uit het spoorwegknooppunt Nagykata waar honderden vijandelijke doden op het slagveld liggen, viel de Russische ruiterij en infanterie Westwaarts aan in de richting van de Hongaarse hoofdstad. De Russische wig in de Oostflank van de defensies van Boedapest heeft een toenemende bedreiging gevormd voor de Duitse pantserstrijdkrachten die tegenaanvallen doen in de driehoekige zak ten Noorden van Szolnok.

De Russen persen deze zak, welke gevestigd is aan Jaszbereny, van drie zijden samen.

Hierbij stelden zij 16 tanks buiten gevecht en doodden zij 600 vijandelijke soldaten, terwijl zij wanhopige Duitse tegenaanvallen afsloegen.

Niettegenstaande de bittere tegenstand schijnt Malinovsky vastbesloten zijn doel te bereiken: de stellingen ten Noorden van Boedapest te flankeren en de belangrijke spoorlijn door te snijden welke naar Oostenrijk loopt.

Hevige gevechten worden gemeld van de kronkelende frontlijn welke zich uitstrekt tot nabij Miskolez in het Noord-Oosten van Hongarije.

Bij het wegvagen van het Duitse bruggenhoofd of de Oostelijke oever van de Donau in de omgeving van Solt op 75 kilometer bezuiden Boedapest namen Malinovsky's troepen 1200 gevangenen. Nog honderden zouden verdronken zijn in pogingen om over de rivier te vluchten.

Sedert Malinovsky begon met zijn opmars uit het Zuiden van Hongarije in October nam zijn legergroep ongeveer 50.000 Duitsers en Hongaren gevangen. In de bergen van Tsjechoslowakije meldde Petrovs commando een itgebreide ontevredenheid onder het Hongaarse voetvolk dat onder Duitse leiding vecht. Dagelijks deserteren er honderd. (Moskou, (AP) 15.11).

CETINJE BEVRIJD.

De Joegoslavische radio deelde mede, dat Cetinje, de hoofdstad van Montenegro, bevrijd is door eenheden van het Joegoslavische Nationale Bevrijdingsleger. Cetinje ligt nabij de Adriatische zee vlak ten Noorden van de Albaanse grens en op 210 kilometer ten Noord-Westen van Skoplje waar Tito's mannen een dag tevoren in doordrongen. De Partijgenoten vechten in nauwe samenwerking met de Russen in het Noorden van de Balkan. (Londen, (AP) 14.11).

DE DUITSERS VERNIELEN ALLES.

De Noorse regering deelde mede, dat de Duitsers in het Noorden van Noorwegen „alles verbranden en vernielen", waaronder hele steden, bij hun terugtocht naar het Zuiden. Voorts werd gezegd, dat de Noordelijke kuststeden Vadso „werden weggevaagd" en inwoners de woestenij in vluchtten zonder onderdak of voedsel. Enkele delen van Hammerfest, de meest Noordelijk gelegen stad ter wereld, alsook Honingsfjord zouden door het vuur zijn verwoest. De zegsman zeide, dat de visolie, fabrieken te Gjoesvk, Oeksfjord en Hammerfest werden opgeblazen of verbrand.

Een boodschap van een Noorsen agent in Tromso aan de uitgeweken regering zeide: „Deel aan de gehele wereld mede, dat de Duitsers alles vernielen".

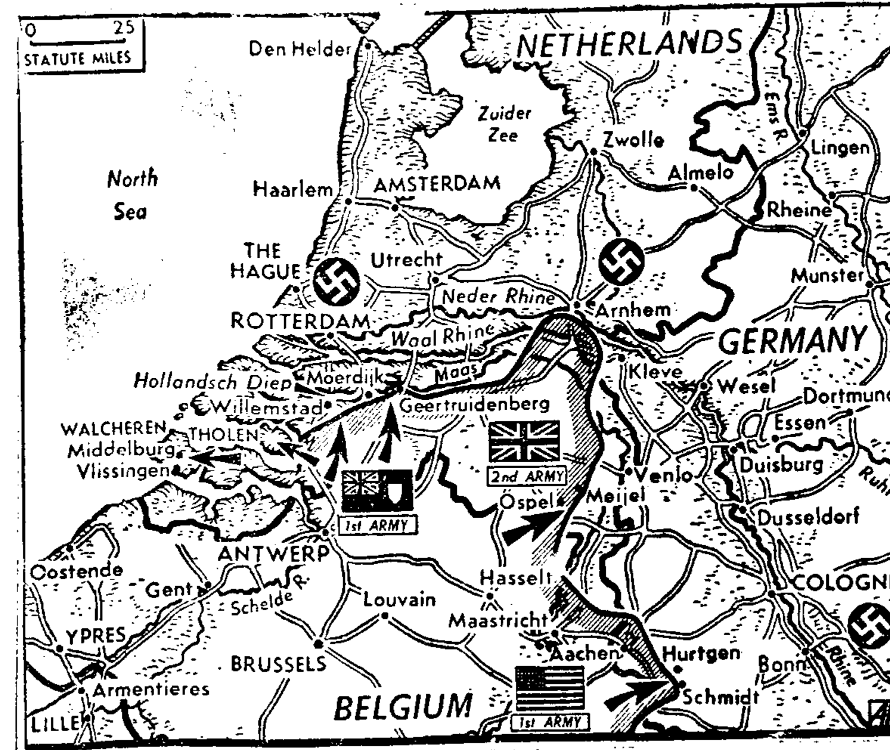
Volgens den zegsman zouden duizenden Noren in Fingermark **dakloos zijn en zich gesteld zien** voor uithongering of dood door bevriezing. (Londen, (AP) 14.11).

CHURCHILL TERUG.

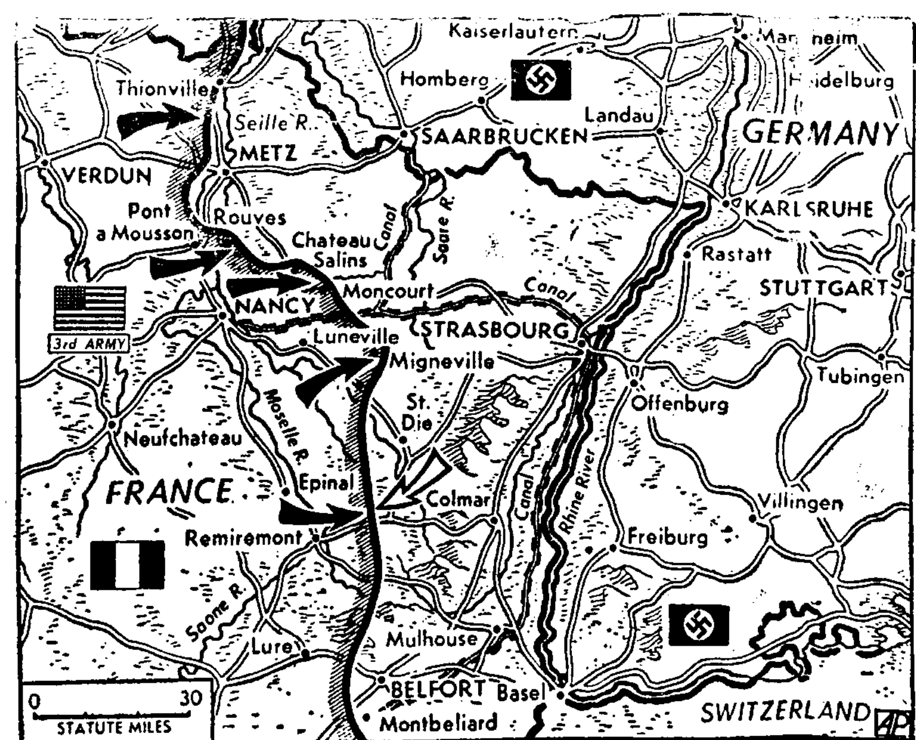
Churchill en gezelschap zijn Dinsdag even voor **17 uur uit** Parijs teruggekeerd. De Premier zag er vermoeid uit, doch scheen gelukkig over het resultaat van zijn bezoek. Churchill ontmoette Generaal Esenhower **voor zijn** vertrek uit Frankrijk. (Londen, (AP) 14.11).

BYRNES BLIJFT AAN.

Roosevelt maakte bekend, dat James Byrnes zal aanblijven als Directeur van de Oorlogsmobilisatie en de terugvoering van de nijverheid naar de vredesproductie tot Duitsland verslagen is. (Washington, (AP) 14.11).

Na de Duitsers op Walcheren te hebben opgeruimd en over het Hollands Diep te hebben teruggeworpen, hebben de Britse troepen Dinsdag de aanval geopend aan de Oostelijke zijde van de wig in Nederland in de sector van Meiel (zie boven).

Hoe de aanval het 3e leger geopend werd in de sector van Metz in Oost-Frankrijk kan men op bovenstaand kaartje zien. Ook Zuidelijker — in de Vogezen — vallen de Noordamerikaanse en Franse troepen aan.

Het nieuws van vandaag.

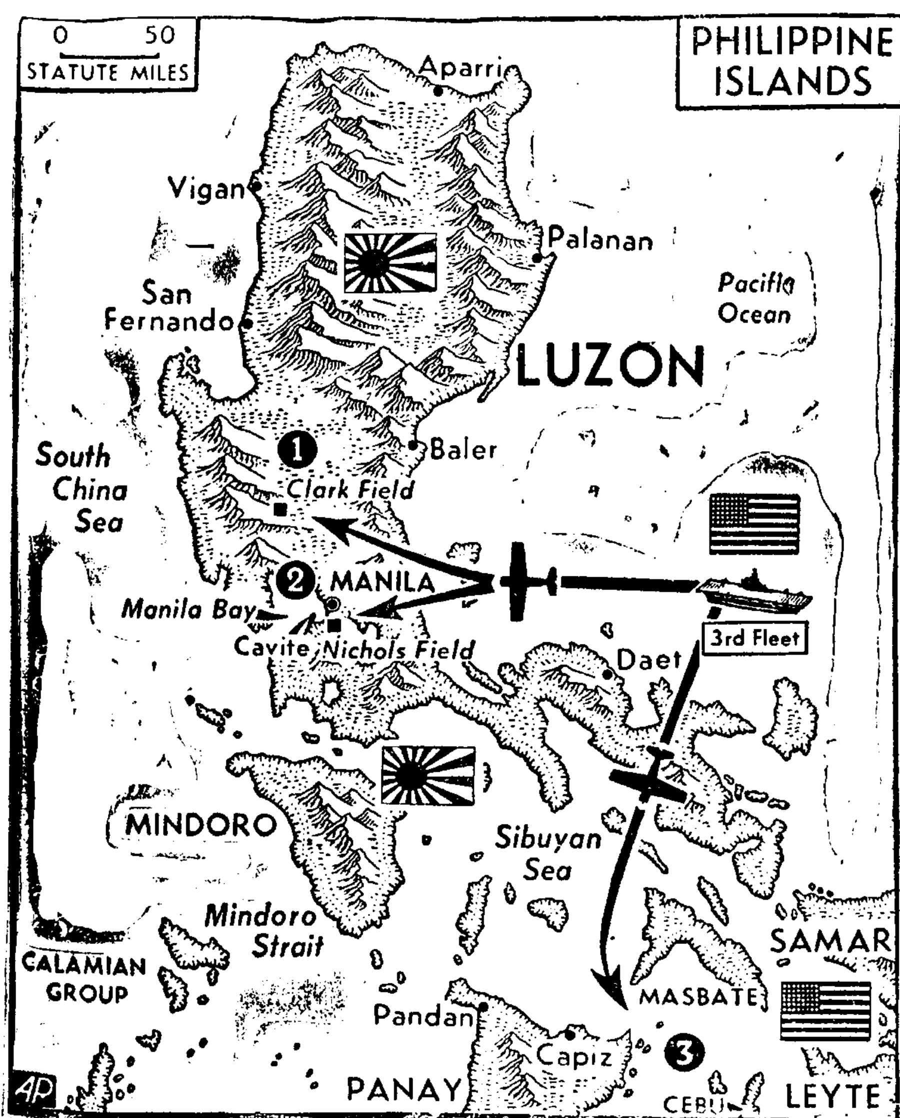
De Duitsers zijn begonnen alle mannen tussen de leeftijden van 16 en 55 jaar uit Nederland weg te voeren. Wie zich verzet, wordt op staande voet neergeschoten. Zo willen de nazies hun voorraadlinies veilig stellen, doch het is een wanhoopsdaad, die uiteindelijk meer last voor de Duitsers kan betekenen. Reeds ondervonden zij moeilijkheden, doordat de schippers van de binnenscheepvaart gestaakt hebben. Hoe de nazies voorraden naar het front in Nederland zullen aanvoeren, nu vele spoorwegen door de Geallieerde luchtmacht doorgesneden zijn, is een probleem voor het Duitse Hoofdcommando.

Intussen heeft het Britse 2e leger een aanval op kleine schaal geopend in de richting van Venlo en Roermond. De Noordervaart en het Kanaal van Nederweert-Wessen zijn overgestoken. De slag woedt voornamelijk op de heistreek van de Noordervaart in bittere koude met sneeuw en hagel. Midden tussen de twee genoemde kanalen liggen de Kleine Boorstraat en Roggel, zodat men kan aannemen, dat daar het brandpunt van de strijd zal woeden. Aan de Noordelijke flank van de nieuwe Geallieerde aanval hebben de nazies zich teruggetrokken uit Meiel, doch Geallieerde patrouilles vonden er vele mijnen en vallen. Er liggen verschillende aardige kleine plaatsjes in het gebied, waar de nieuwe slag woedt, naar het waarnemende hoofd van de G.P.D., die uit deze streek geboortig is, ons mededeelde.

De aanval in Oost-Frankrijk verloopt ook goed. De Noordamerikanen van het 3e leger hebben nog verschillende forten rondom Metz genomen en bevinden zich op sommige plaatsen binnen 3 kilometer van de stad. De bruggenhoofden over de Moezel werden nog uitgebreid en samengevoegd. Ook Zuidelijker in de gebieden van Bruyères en Belfort werden winsten geboekt door de Geallieerde troepen. Winston Churchill, die pas deze gebieden inspecteerde, is in Londen teruggekeerd en deelde mede, dat de felle gevechten nog geruime tijd zullen voortduren.

De slag in Hongarije en de campagne in Italië ontwikkelen zich gestadig zonder opzienbarende vorderingen, doch het Russische front is grotendeels rustig. Het lijkt op een stilte, die de storm voorafgaat.

Radio-Tokio meldde een nieuwe aanval van Noordamerikaanse vliegtuigen op het gebied van Manilla in de Philippijnen. Op Leyte blijven Mac Arthurs troepen vorderen. doch sneller gaat de Japanse opmars in China, welke nu ook de provincie Kwietsjou bedreigt.

Tokio meldt, dat vliegtuigen van Noordamerikaanse vliegdekschepen Maandag aanvallen hebben gedaan op het gebied van Manilla en Cavite (2) alsook op Clark Field (1). Bovenstaand kaartje illustreert deze aanvallen en de steun, die geboden wordt aan de strijdkrachten op Leyte (3).

Ons Onderwijs op de Bovenwinden.

De Inspecteur over het Biezonder neutraal Onderwijs.

Bij de behandeling van de Curaçaose Begroting 1944 heeft Dr. Wybojan Goslinga als antwoord op een vraag van het Lid John Horris Sprockel, een en ander naar voren gebracht over de reorganisatie en de verbetering van het onderwijs op de Bovenwindse eilanden. Zoals men zich herinnert heeft de huidige Rechter Mr. Pieter J. J. van der Biesen, toen Inspecteur van het Onderwijs deze onderwerpen in de Koloniale Raad besproken. Ook bij de behandeling van vorige begrotingen zijn dezelfde vragen al gesteld. Dan komen ze nog voor in het „Rapport van een studiereis der Staten" in Februari 1940.

De Heer J. H. Sprockel vroeg o.a. verheffing der A scholen tot B scholen. Dit laatste kan volgens Dr. Goslinga niet, wegens het feit, dat het Biezonder Onderwijs geen voldoend aantal vierdeklasse leerkrachten heeft, maar practisch is aan deze wens reeds lang op het belangrijkste punt voldaan door niet de leerlingenschaal voor het G.L.O.A. onderwijs, maar die voor het B onderwijs door te voeren. Scholen die pas bij 51 of 105 hun 2e of 3e leerkracht van Gouvernementswege vergoed zouden krijgen, krijgen die al bij lagere getallen soms nog lager dan de voor G.L.O.B. scholen gestelde eisen.

Op **St. Maarten** krijgen bijna alle kinderen U.L.O. onderwijs t.w. 444 van de 562. De enige biezondere school voor G.L.O.A. is daar opgeheven. Dit was geen bevoorrechting van R.K. kinderen, zoals het weekblad „Curaçao" meent, eenvoudig een overeenkomst met het schoolbestuur. **De kosten van exploitatie van het** schooltje te Simpsonbaai vallen weg en de hogere kosten van exploitatie der U.L.O. school te Philipsburg en van de autobus worden daarmede gedekt.

De bewoners van Koolbaai willen nu ook dat hun kinderen naar de stad op school zullen gaan. Op 16 November [morgen] hoop ik naar St. Maarten te vertrekken om in opdracht van Zijne Excellentie die zaak ter plaatse nader te onderzoeken.

Op **Saba** zijn in totaal 204 leerlingen, waarvan 27 op de openbare schooltjes te The Bottom en Windwardside.

Op St. Eustatius in totaal 20% leerlingen, waarvan 129 op de openbare school. In totaal zijn er op de openbare school der drie eilanden 474 leerlingen, bediend door 15 leerkrachten, waaronder 2e eerste klasse onderwijzers, 4 derde klasse onderwijzers, 8 vierde klasse onderwijzers en 1 kwekeling; per leerkracht dus 32 d.i. zeer gunstig in vergelijking met de Benedenwindse eilanden. De huidige wetgeving sedert P.B. 1944 no. 1 eist reeds vervanging van 2 vierdeklassers door 2 derdeklassers. De enige kwekeling, die bovendien de acte handwerken bezit, kan men toch niet naar huis zenden. Omzetting der G.L.O.A. in G.L.O.B.-scholen zou voor het openbaar onderwijs geen gevolgen hebben.

Het biezonder onderwijs **op de** Bovenwindse eilanden **telt 538** leerlingen en wordt bediend **door** 16 leerkrachten: 2 tweede **klasse** onderwijzers, 1 derde klasse **onderwijzer**, 8 vierde klasse **onderwijzers** en 5 kwekelingen **of gemiddeld** 33 per leerkracht **eveneens** zeer gunstig. De **huidige** wetgeving eist reeds vervanging van vier vierde klasse **leerkrachten** door derde klassers bij **omzetting** der A in B scholen **zouden** de 5 kwekelingen door **vierdeklassers** vervangen moeten **worden**. Het schoolbestuur is **daartoe** niet in staat en men mag **dit nu** niet eisen, want waar moet **men** die vandaan halen? vraagt **Dr.** Goslinga.

De gouvernements-**opleiding** voor hulponderwijzers, **die benoembaar** zijn tot **onderwijzer** vierde klasse, werkt **sedert 1937** zeer goed en heeft behalve **voor** de Bovenwinden ook voor **Curaçao** en Aruba enkele **krachten** opgeleverd.

Verdere studie der Bovenwinders.

Tot het laten overkomen **van** leerlingen van St. Eustatius **en** Saba naar St. Maarten **voor het** U.L.O. of naar Curaçao voor **het** volgen van M.U.L.O. **of ambachts** onderwijs is het **Bestuur** zeer zeker genegen. Reeds **herhaaldelijk** is dit geprobeerd, **maar** de resultaten waren meestal **onbevredigend**. Nog pas **weer was** toestemming verleend **om vier** jongens van Saba, die **daar de** lagere school hadden **doorlopen** naar Curaçao te laten **komen op** Gouvernementskosten **met vrije** huisvesting op Brakkeput **Ariba** of Mei-Mei. Op **het laatste ogenblik** zagen de **ouders ervan af.** De kinderen waren blijkbaar **nog** te jong en de ouders **vreesden** heimwee. Meer succes hebben **we** gehad met de oudere **oud-leerlingen** der U.L.O. scholen **te Sint** Maarten. Behalve voor **onderwijzer**, zijn verschillende **geslaagd** in de Ambachtsschool of via **het** M.U.L.O. alhier om een **betere** positie te verwerven, **ook in het** Leger. Ook zijn sommigen **direct** in 's Lands dienst gekomen. **Deze** jongelui worden in P.B. **1942 no.** 93 bevoorrecht, want **met hun** U.L.O. einddiploma **kunnen zij** voor dezelfde betrekkingen **in** aanmerking komen als **waarvoor** op Curaçao en Aruba het **bezit** van een M.U.L.O. diploma **wordt** geeist, dus 2 jaar onderwijs **meer**.

Dr. Goslinga vraagt **zich af,** wat men nog meer van **het Gouvernement** wil. De **waarheid is** dat het voor ontwikkeling **het** meest vatbare deel der **bevolking** van de Bovenwindse **eilanden** deze reeds heeft verlaten. **De** studie-aanleg is bij de **achtergebleven**en niet zo heel groot. **Zolang** het Engels als voertaal **bij** het onderwijs op de **Bovenwindse** eilanden gehandhaafd **blijft, is** de overgang dezer jongelui **naar** Curaçaose scholen dubbel **moeilijk**.

Opleiding.

Dr. Goslinga sprak **ook nog** over de uitvoering der **wetswijziging**, dus van de **bepalingen**

van P.B. 1944 no. 1. In de eerste plaats is het bewaarschoolonderwijs door de vaststelling van aparte bevoegdheidseisen zeer geholpen en wordt er met de opleiding flink voortgang gemaakt. Reeds werd een 30 tal diploma's uitgereikt. Op Aruba begint binnenkort een soortgelijke opleiding voor zelfstandig kwekeling. Trouwens het biezonder bewaarschoolonderwijs werd, dank zij der medewerking van de Staten, zeer geholpen door de Subsidiepost van ƒ 40.000.

In de tweede plaats hebben de hogere bevoegdheidseisen voor de leerkrachten bij het lager onderwijs hun intrede gedaan. Deze zullen krachtig medewerken tot verhoging van het onderwijspeil en uit de aard der zaak ook van de inkomsten van het personeel.

In de derde plaats zijn door de openbare scholen op verschillende paatsen reeds oudercommissies ingesteld, nadat bij P.B. 1944 no. 81 deze materie was geregeld.

In de vierde plaats is de instelling van Commissies van Beroep voor de leerkrachten bij het biezonder Onderwijs aanhangig bij de schoolbesturen en het personeel der biezondere scholen. Dr. Goslinga was het antwoord der schoolbesturen voor een uitvoerings P.B. wachtende.

In de vijfde plaats zijn de leerplanverbeteringen voor de scholen voor G.L.O.A. en B in volle gang getuige hetgeen ik opmerkte over het onderwijs in land- en tuinbouw in lichamelijke oefening, in Engels en Geschiedenis.

In de zesde plaats is de afneming van het hoofdonderwijzersexamen nu zeer nabij en zal de Curaçaose hoofdacte spoedig worden uitgereikt.

Voor tal van andere examens fungeert het Departement van Onderwijs als organisator en dit legt veel beslag op Dr. Goslinga en Drs. J. H. G. Mulders, o.a. bij de examens voor de zee- en luchtvaarts landmeetkundigen, voor administratieve- en douaneambtenaren. De Heer Eman heeft volgens Dr. Goslinga gelijk als hij beweert dat de hoofdkommiezen bij de belastingen (met een k) vóór dat zij deze rang behalen een moeilijk examen moeten hebben afgelegd, meestal twee, soms drie. Ook de Heer Römer weet daarvan als gecommitteerde van mede te praten. Dat aan deze ambtenaren de eis gesteld moet worden behoorlijk de Nederlandse taal te kunnen begrijpen en zich daarvan te bedienen is vanzelfsprekend. Een poging van Dr. Goslinga het Bestuur te bewegen de nieuwe spelling in te voeren om ook voor deze mensen het wat gemakkelijker te maken, strandde o.a. op verzet in de Afdelingen der Staten. Meer kon Dr. Goslinga er niet van zeggen; over de bevorderingskansen dezer kommiezen oordeelt de Inspecteur der belastingen. De Administrateur van Financiën had die vraag wat die zijde betreft, reeds beantwoord.

Biezonder neutraal onderwijs.

Tenslotte sprak Dr. Goslinga nog over het karakter van het biezonder onderwijs in het algemeen en met name van het biezonder neutraal onderwijs. De spreker zeide dit onderwerp maar zeer oppervlakkig te kunnen behandelen.

„Biezonder onderwijs — aldus Dr. Goslinga — is onderwijs dat uitgaat van particulieren, bij voorkeur de ouders, die een natuurlijke plicht tot onderwijs aan hun kinderen hebben en dit aan anderen kunnen overdragen of overlaten. Aangezien de Kerk zich van oude tijde af het onderwijs van de gedoopte kinderen heeft aangetrokken, laten vele ouders in dit opzicht het onderwijs van hun kinderen nog steeds aan de Kerk over. Ook hier op Curaçao, waar de Apostolisch Vicarius tevens Beheerder der R.K. scholen in dit Staatsdeel is. Biezondere scholen waar de ouders zich tot schoolverenigingen hebben gevormd, zijn er nog niet op Curaçao, wel is er een Protestantse vereniging op die basis, maar die bezit nog geen school.

De achtbare Loge Igualdad heeft een school voor G.L.O.B., maar deze is niet voor de kinderen van de leden dezer Loge gebouwd. Ook heeft de C.P.I.M. een school voor M.U.L.O., maar de ouders der kinderen hebben als zodanig geen gezag over deze school. Laatstbedoelde scholen worden als in Nederland ingedeeld bij de zg. biezondere neutrale scholen. Trouwens het woord „neutraal" staat nergens in de wet en het zg. neutraliteitsartikel in onze verordening geldt alleen voor de openbare scholen.

In wezen lijkt het onderwijs op deze biezondere scholen veel op dat der openbare scholen, maar twee zeer belangrijke artikelen zijn niet geldig, in de eerste plaats het bekende artikel 50: „de onderwijzer of vakonderwijzer onthoudt zich van iets te leren, te doen of toe te laten wat strijdig is met de eerbied verschuldigd aan de godsdienstige begrippen van andersdenkenden" en in de tweede plaats bestaat op die scholen het in artikel 35 neergelegde recht van de bedienaars van de godsdienst om daar les te komen geven onder schooltijd, niet. Daarin staan deze scholen m.i. achter bij de Gouvernementsscholen, waar die artikelen wel gelden. Het onderwijs in kennis van de godsdienst is bij leerlingen der z.g. biezondere neutrale scholen in het algemeen veel geringer. Onder schooltijd bestaat op de biezondere neutrale scholen geen godsdienstonderwijs. In Nederland waren de biezondere neutrale scholen meestal zg. standenscholen. De biezondere neutrale scholen zijn niet opgericht omdat de ouders bezwaren hadden tegen de geest der openbare school. Ze zijn opgericht omdat destijds het Gouvernement tekort schoot in de oprichting van openbare scholen.

Dit dient erkend te worden. Maar dit mag zich niet meer herhalen. Het is eigenlijk in strijd met het karakter van het biezonder onderwijs dat een loge en een industriemaatschappij een school heeft opgericht, al laat onze wetgeving zulks toe. Die weg moet het verder niet op en daarom vraag ik steun voor een regelmatige uitbreiding van het openbaar onderwijs en om dit onderwijs meer over het eiland te verspreiden. Een betere organisatie ervan is dan ook mogelijk.

Ook voor het openbaar voorbereidend onderwijs vraag ik die steun."

CURAÇAO

JEUGDCONCERT.

In Theater Brion.

Vrijdagavond om 19.30 uur geeft de jeugd van Curaçao een concert in Theater Brion. Voor zover ons bekend is, zal dit de eerste maal zijn, dat hier een concert geheel door jeugdige uitvoerders verzorgd wordt.

De jongste der solisten" heeft de leeftijd van 8 jaar. Er zullen 2 koren medewerken een meisjeskoor van het Sint Martinusgesticht en een jongenskoor van het Sint Thomascollege. Verder kunt gij de „spes patriae" van Curaçao horen op de piano, viool, cello en harmonica, terwijl ook solozang niet ontbreekt.

Het Comité voor (deze) Jeugdconcerten heeft gestreefd naar het geven van een staalkaart, van wat er — muzikaal — onder onze jeugd leeft.

Moge dit en volgende concerten een aansporing zijn tot het beoefenen van goede muziek door onze Curaçaose jeugd.

Voor verdere biezonderheden zie de desbetreffende advertentie in ons blad.

PLOTSELINGE DOOD.

Op Vrijdag 10 November jl. arriveerde hier op doorreis naar Aruba Mejuffrouw Lilian Woods, afkomstig uit St. Kitts. Deze dame had de bedoeling de volgende morgen haar reis voort te zetten.

Vrijdagmorgen bracht zij nog een bezoek aan een vriendin, Mevrouw Pinedo, die op Fleur de Marie woont. Daar aangekomen klaagde zij zich niet wel te gevoelen en Mevrouw Pinedo liet ogenblikkelijk een dokter ontbieden. Nog voordat deze arriveerde overleed de bezoekster. De overledene was 38 jaar oud.

CURAÇAOSE WIELRENNERSBOND OPGERICHT.

Op Zaterdag 4 November jl. kwam een groep sportlieder bijeen met de bedoeling het wielrennen op Curaçao te bevorderen. Na wisseling van meningen werd eensgezind besloten een bond te vormen, welke de naam zal dragen va „Curaçao Cycle Association" (waarom men weer een Engelse naam moest kiezen?).

Vertegenwoordigers van enkele plaatselijke sportverenigingen waren aanwezig en boden aan zich bij deze nieuwe bond aan te sluiten. Men zal brieven zenden aan alle sportverenigingen op Curaçao alsook aan de scholen teneinde de jeugd aan te sporen deze tak van sport te oefenen.

Er werd reeds een bestuur gekozen, dat als volgt is samengesteld:

J. Larmorie, Voorzitter; H. M. Henriquez, Ondervoorzitter; David Hepburn, Secretaris; Luis H. Daal, 2e Secretaris; H. M. Dindial, Penningmeester; J. A. Davis, L. Scott, C. da Costa Gomez en Ch. Mason, Commissarissen.

Wij wensen den nieuwen bond veel succes toe.

GESLAAGD.

Examen voor Kwekeling.

(1e verklaring, bedoeld in artikel 15 c der „Onderwijsverordening 1935", P.B. no. 43). Gehouden op Curaçao de 2e en 8e November 1944.

Geslaagd de dames: L. B. Asjes, A. Th. Achong, E. E. Curiel, L. A. Nicolaas en A. B. Scholtz, allen van Curaçao en Mejuffrouw M. D. Cecilia van Bonaire.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Verlof: J. L. Hart, kommies der belastingen 2e klasse op Aruba, 28 dagen vrijstelling van dienst; C. N. de Jongh, kommies der belastingen 2e klasse op Bonaire, 1 maand binnenlands verlof wegens ziekte; L. F. S. Leonardo, kommies der belastingen 2e klasse op Aruba, 2 weken vrijstelling van dienst en in aansluiting daarop 2 maanden binnenlands verlof wegens langdurige onafgebroken dienst; Mej. Y. da Costa Gomez tijdelijk werkzaam gesteld bij de Militaire Censuurdienst, alhier, 14 dagen vrijstelling van dienst; L. C. Mercera, adjunct-commies ten Postkantore alhier, 28 dagen vrijstelling van dienst, ingang 13 November 1944.

Werkzaamstelling: Mej. J. E. Polak, ten Ontvangerskantore op Aruba; S. A. Speyer op het Bureau voor Sociale en Economische Zaken, alhier; R. A. van Langeveld als bediende bij de Gouvernementsboekerij en Openbare Leeszaal alhier.

Benoeming: I. A. Pietersz tot tijdelijk schrijver en werkzaam gesteld op het Bureau voor Sociale en Economische Zaken, alhier; Mevr. W. Schipper—Wolff tot tijdelijk onderwijzeres 3e klasse bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao en werkzaam gesteld aan de Hendrikschool voor Mulo alhier; Mej. L. L. Thielman tot tijdelijk telefoniste op Aruba.

In activiteit hersteld: Mevr. M. J. Radstake—Daanse tijdelijk onderwijzeres 1 klasse categorie B. bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao.

Eervol ontslag aan: F. E. Pietersz, tijdelijk werkzaam gesteld op het Bureau voor Crisiszaken alhier, op zijn verzoek; Mej. A. Harpert, tijdelijk telefoniste op Aruba, op haar verzoek; J. P. Martina bode 1 klasse ter Administratie van Financiën.

Waarneming: Mr. L. A. L. Weeber substituut-griffier van het Hof van Justitie in Curaçao is naast zijn voornoemde functie belast met de waarneming van de functie van Griffier van het Hof van Justitie in Curaçao.

Huurcommissie op Curaçao: Eervol ontslag aan: W. J. A. de Heer als Secretaris, op zijn verzoek. Benoemd: Mr. I. Yohai tot Secretaris; H. A. Maduro, adjunctcommies ter griffie alhier is aangewezen om den Secretaris bij te staan.

W. J. A. de Heer tot lid-plaatsvervangend vertegenwoordiger van de belangen van de huurders van woningen tijdens de afwezigheid van den Heer J. van Boven.

De wnd. Gouvernements-
Secretaris,
F. J. J. Corver.

Wij ontvingen

Als een generaal uit de Zuidafrikaanse Boerenoorlog prijkt Carel N. („Sjon Cai") Winkel op de omslag van het „Gedenkboek", dat ter gelegenheid van het vijftienjarig bestaan van het „Vrijwilligers Korps Curaçao" werd uitgegeven.

Het boek komt wel wat laat, aangezien de verjaardag op 23 Juni jl. herdacht werd en de viering eveneens achter de rug is, doch vergoedt dit door zijn schitterende uitvoering en inhoud. Het is rijkelijk geïllustreerd met foto's, welke verschillende Gouverneurs tonen, officieren van de Curaçaose weermacht en van het Korps zelf en natuurlijk ook de manschappen met hun hoge petten op.

Gouverneur Kasteel opent de rij van schrijvers met een artikel getiteld „Voor nu en later" waarin Hij Michiel de Ruyter als voorbeeld stelt. Schout bij Nacht Carel J. Baron van Asbeck, de huidige Algemeen Militair Commandant, schrijft een „Voorwoord en de oprichter, thans Luitenant Kolonel Winkel gelijk men op de laatste bladzijde uit de Gouvernementsbeschikking kan lezen, vertelt van de gebeurtenissen in de nacht van 8 op 9 Juni 1929 welke tot de oprichting van het Korps de stoot gaven. Zoals men misschien nog weet waren de mede-oprichters H. J. Isbrücker en C. M. Meyboom.

Laatstgenoemde is thans Commandant van de Nederlandse Troepen Suffisant en Kapitein bij het Vrijwilligers Korps. Een artikel van hem ontbreekt niet.

Sergeant Majoor Instructeur F. E. Monte haalt herinneringen aan uit zijn 15-jarig lidmaatschap van het Korps en de Sergeant Majoor der Mariniers, die zulke nauwe betrekkingen met het Korps heeft, laat zich evenmin onbetuigd.

Luitenant Kolonel Leendert Langeveld en Kapitein Ebel L. Venema brengen nog hulde aan het Korps en zijn Commandant en spreken beiden de beste wensen uit voor de toekomst, waarmede wij ons ten volle kunnen aansluiten.

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN.

Woensdag, 15 November 1944:

Telegram Afdeling: tel. 307; na 23 uur Bonzet, tel. 553.

Shipping & Supplies: tel. 458 en 551; na 23 uur Alblas, tel. 288.

Scheepvaart Afdeling: v. d. Harst, tel. 701.

Dok Afdeling: Van Hasselt,

Buitenland.

AANVAL OP HET GEBIED VAN MANILLA.

De radio van Tokio zeide, dat 400 Noordamerikaanse vliegtuigen de gebieden van Manilla en Cavite Maandag hebben aangevallen en enkele Japanse oorlogsschepen hebben beschadigd. De radio zeide, dat de vliegtuigen kwamen aanzetten in verschillende golven en werden onderschept door Japanse vliegers die „34 ervan neerschoten". Hoewel zij toegaven, dat schade veroorzaakt werd aan hun oorlogsschepen in het gebied van Manilla beweerden de Japanners: „Onze grond-installaties werden niet beschadigd".

Behalve dat de gebieden van Manilla en Cavite werden aangevallen zeiden de Japanners, dat „ongeveer 80 vliegtuigen van vliegdekschepen deelnamen aan een aanval op het vliegveld Clark". Het Japanse communiqué zeide verder:

„Na ongeveer een uur van felle luchtgevechten had onze luchtmacht verschillende vliegtuigen neergeschoten, waarvan 10 zonder zekerheid. Onze zijde leed echter ook het kostbare offer van 1 vliegtuig dat zich op zijn doel stortte en niet naar zijn basis terugkeerde." (New York, (AP) 14.11).

1200 MET DE „TIRPITZ" OMGEKOMEN.

Het Stockholmse blad „Tidningen" verklaarde, dat 1200 Duitsers omkwamen op het slagschip „Tirpitz" toen het Zondag door Britse bommen naar de bodem van een Noorse fjord gezonden werd. Het blad zeide, dat vele van de 800 geredden uit een bemanning van 2000 ernstig gewond waren, omdat „de eerste voltreffer de uitgangen dichtdrukte, zodat de bemanning niet kon ontsnappen". Hieraan voegde het blad toe: „Berlijn gelooft thans in een Britse landing in Noorwegen alsook dat het Duitse leger in Finland geheel zal worden afgesneden" (New York, (AP) 14.11).

OVER HET TOT ZINKEN BRENGEN VAN DE „TIRPITZ".

Vliegers van de Raf, die aan de laatste aanval op de „Tirpitz" deelnamen, vertelden, dat op zijn minst vier en mogelijk vijf voltreffers met bommen van 12.000 pond werden geplaatst op het slagschip in de Tromsö-fjord. Elk der 29 bommenwerpers wierp een „aardbevingsbom", zodat in totaal ongeveer 168 ton neerstortte op het doel. De vliegers zeiden, dat vóór zijn ondergang het Duitse slagschip van 40.000 ton een laatste wanhopige poging deed om zich te redden door met zijn 16-duims kanonnen te vuren op de Lancasters (Londen, (AP) 14.11).

12 SCHEPEN PER DAG.

Schout bij Nacht Frederick Crisp, Directeur van de marine-afdeling voor kust-installaties en burgerlijk personeel, maakte bekend, dat twaalf schepen thans dagelijks van onze hellingen glijden". De spreker zeide, dat het productie-program van de marine nog wordt opgevoerd „en wij verwachten over zes maanden nog zoveel personen voor marinewerk te hebben als thans. Onze oorlogsproductie zal slechts eindigen met de nederlaag van Japan" (New Orleans, (AP) 14.11).

9 DUITSE SCHEPEN VERNIELD.

De Britse Admiraliteit maakte bekend, dat schepen van de Britse thuisvloot Zondagavond 9 Duitse schepen hebben vernield voor de Lister-fjord bezuiden Egersund in Noorwegen. Een tiende schip werd op de kust gedreven.

Het communiqué zeide, dat een vijandelijk convooi van 11 schepen, waaronder mijnenvegers, bij verrassing genomen werd toen het zich Noordwaarts poogde te begeven langs de kust. De Britse strijdmacht bestond uit twee kruisers en vier torpedojagers. Zij moest dicht onder de kust komen om het convooi te kunnen onderscheppen en kwam daarbij onder het vuur van Duitse kustbatterijen, doch geen der Britse schepen liep ernstige schade op (Londen, (AP) 14.11).

MISLUKTE EXPERIMENTEN MET DE V-2.

Een welingelichte berichtgever maakte bekend, dat maanden van mislukte experimenten met raketten van 20 ton de Duitse plannen met de V-2 hebben uitgesteld en hen ervan overtuigde, dat het onmogelijk zal zijn in deze oorlog raketten op de Verenigde Staten af te schieten. Een monsterachtige raket zou oorspronkelijk als de V-2 zijn ontworpen. Dit projectiel had 12.000 ton springstoffen. Grote voorraden van dringend benodigde oorlogsmaterialen werden afgestaan voor de productie ervan. Honderden raketten werden afgeschoten naar oefenzones, doch geen enkele bereikte de grond. Duitse natuurkundigen waren van mening, dat de wrijving, welke veroorzaakt werd door het grote gewicht van de projcetielen en de grote snelheid ervan hen deden uiteenbarsten in de stratospheer (Londen, (AP) 14.11).

HET ZAL GELD BESPAREN.

Roosevelt zeide op een persconferentie, dat zijn installatie voor een vierde ambtsperiode bij het Witte Huis zal worden gehouden inplaats van bij het Kapitool, omdat hij meende dat dit een hoop geld zal besparen.

De President zeide, dat er geen tribunes zullen komen en geen parade zal worden gehouden. (Washington, (AP) 14.11).

EEN ANECDOTE.

Sir Reginald Clarry, een Brits Parlementslid, vertelde het volgende verhaal tijdens een noenmaal: „Een Aartsengel was bezorgd over de toestand op de wereld en riep een conferentie bijeen van Churchill, Stalin, Roosevelt en Hitler en droeg elk hunner om zijn mening. Stalin zeide, dat hij de Duitsers wilde uitroeien. Roosevelt zeide, dat hij de Japanners wilde uitroeien en Hitler verklaarde, dat hij voor de uitroeiing van de communisten was. Churchill was aan de beurt en verklaarde: „Alles wat ik op het ogenblik verlang is een goede sigaar en een brandy-soda, doch wees zo goed eerst de andere heren te helpen." (Londen, (AP) 14.11).

RICHARD LAW EN SPANJE.

Richard Law, de Britse Onder-Secretaris van Staat, zeide in het Lagerhuis, dat de Britse regering geen reden ziet waarom een land, dat geen bijdrage heeft gedaan aan de oorlogsinspanning der Verenigde Naties vertegenwoordigd moet zijn aan de vredestafel. In antwoord op een vraag of de regering geloof hecht aan Franco's zogenaamde democratie antwoordde hij: „Ik geloof, dat de regering waakzamer is dan sommigen menen." (Londen, (AP) 15.11).

VERKLARINGEN VAN EDEN.

Anthony Eden verklaarde voor het Lagerhuis, dat Duitslands „tyrannieke" regering over Frankrijk tot gevolg heeft gehad, dat Groot Britannië's vriendschap met Frankrijk op hechter grondslag is dan ooit tevoren in de geschiedenis van beide landen. Eden zeide, dat de Franse natie volgens zijn gevoelen weer verenigd is met de Geallieerden en vol vertrouwen is over haar eigen toekomst. „Frankrijk zal zich herstellen. Het heeft altijd de wereld verwonderd doen staan over de wijze, waarop het zich van rampspoeden herstelde."

Eden bracht hulde aan De Gaulle en zeide, dat de Franse leider zich omringd heeft met jonge en energieke mannen. Eden zeide, dat Churchill op het ogenblik de troepen in het Vogezensector inspecteert. Toen hem gevraagd werd of het mogelijk zou zijn een ontvangst ter ere van De Gaulle te houden in Londen, gaf hij uitdrukking aan de hoop, dat het bezoek aan Parijs spoedig zal worden beantwoord (Londen, (AP) 14.11).

STETTINIUS EN DE ZUIDAMERIKAANSE LANDEN.

Stettinius zeide op een persconferentie veel mondelinge antwoorden te hebben ontvangen van de Latijns Amerikaanse Ambassadeurs over het plan van Dumbarton Oaks, afgezien van de memoranda van Venezuela en Uruguay. Stettinius zeide te hebben gevonden, dat de Latijns Amerikaanse vertegenwoordigers in de grond instemmen met de beginselen van Dumbarton Oaks en hoewel er verschillende meningen bestaan kunnen zij niet als belangrijke afwijkingen worden beschouwd. Stettinius zeide ook, dat de Verenigde Staten van verschillende Latijns Amerikaanse landen antwoord hebben ontvangen met betrekking tot het Argentijnse verzoek voor een bijeenkomst der Amerikaanse Ministers van Buitenlandse Zaken. Hij wilde evenwel geen commentaar leveren op een bericht volgens hetwelk Mexico aan het Departement van Buitenlandse Zaken zou hebben medegedeeld, dat het tegen het Argentijnse voorstel is. (Washington, (AP) 13.11).

BELGIë WIL DUITSLAND HELPEN BEZETTEN.

Paul Henry Spaak, de Belgische Minister van Buitenlandse Zaken, heeft bekendgemaakt, dat België formeel der Geallieerden Mogendheden vergunning gevraagd heeft om deel te nemen aan de bezetting van Duitsland.

Spaak sprak op een persconferentie in Londen alvorens naar Brussel terug te keren. Een der voornaamste onderwerpen waarover hij gesproken had met de Britten was de mogelijkheid om „het Belgische leger ogenblikkelijk uit te rusten zodat het de komende Lente kna deelnemen aan de bezetting van Duitsland". Hij zeide, dat de Belgische regering aan de Verenigde Staten, Groot Britannië en Rusland toestemming gevraagd heeft om den Belgischen soldaat naar Duitsland te zenden wanneer het bezet is en dat hij thans op antwoord wacht. „Indien een internationaal toezicht wordt geoefend op het Ruhrgebied en het Rijnland willen wij er natuurlijk aan deelnemen", zeide hij.

„Het is een probleem waarmede België zich uit noodzaak moet bemoeien."

De Minister zeide, dat de Belgische regering verlangend is het leger ogenblikkelijk uit te rusten „aangezien wij ook aan het bezindigen van de oorlog willen deelnemen". (Londen, (AP) 14.11).

VOORRADEN VOOR TITO.

De Raf heeft onlangs 660 ton voorraden geworpen voor het leger van Tito in Joegoslavië gedurende een periode van 48 uren. De Raf zeide, dat nooit tevoren door de lucht zoveel voorraden aangevoerd werden voor de strijdkrachten van verzet in het Middellandse Zeegebied. Bijna 500 vliegtuigen, waaronder zware en middelzware bommenwerpers, voerden wapenen, ammunitie, voedsel en klederen aan onder leiding van de Balkan-luchtmacht. Tijdens de vlucht was er geen teken van de Luftwaffe te bespeuren en slechts een gering afweervuur. (Rome, (AP) 15.11).

GEEN BEZOEKERS VOOR HITLER.

Het Zweedse nieuwsblad „Tidningen" publiceerde een „bericht uit particuliere bron" waarin gezegd werd, dat „de geruchten die de ronde doen in Berlijn over Hitlers dood meer voedsel gekregen hebben door het bericht, dat alle bezoeken aan den Führer zijn afgelast, inbegrepen het bezoek, dat President Tiso van Slowakije morgen eou brengen. Ook werd in Berlijn gezegd, dat de proclamatie van Zondag, welke door Hitler zou zijn uitgegeven, geschreven werd door Dr. Hans Heinrich Lammers, Hoofd van de Rijkskanselarij." (Stockholm, (AP) 14.11).

LAUREL WIL DE FILIPINO'S LATEN VECHTEN.

Een bedreiging om de Filipino's in het gebied van Manilla te laten vechten tegen de Noordamerikanen wanneer de bevrijding van de stad aanbreekt, werd Dinsdag uitgezonden door de radio van Tokio. De Philippijnse marionet Jose Laurel zou instructies hebben gegeven aan den militairen gouverneur van Manilla Leon Guanto om de bewoners van de hoofdstad tussen de leeftijden van 18 en 50 jaar te „dwingen" de militaire installaties, havens, wegen en fabrieken te verdedigen tegen de Noordamerikanen „wanneer de noodzaak daartoe ontstaat". (New York, (AP) 15.11).

DE JAPANSE OPMARS IN CHINA.

De Japanners hebben nieuwe winsten geboekt welke zou kunnen leiden tot de invasie van de provincie Kweitsjou in het achterland. Het Chinese Hoofdcommando gaf toe, dat de aanvallers zich op slechts 10 kilometer bevinden van Isjan, een belangrijk station aan de Kwangsi-Kweitsjou spoorlijn op 70 kilometer ten Westen van Lioetsjou. De Japanners hielden tijdelijk stil op 29 kilometer ten Oosten van Isjan, doch hervatten de opmars op Donderdag na versterkingen ontvangen te hebben. (Tsjoengking, (AP) 15.11).

UNIVERSITEIT VAN LUBLIN GEOPEND.

Tass deelde mede, dat aan de Katholieke Universiteit van Lublin, welke vijf jaren gesloten was tijdens de nazie-bezetting, de eerste colleges werden gegeven nadat zij formeel heropend werd in een ceremonie waarbij de Deken dank zegde aan de Sovjets voor de bevrijding van Polen. (Moskou, (AP) 15.11).

DUITSE AANVAL OP DE ZWEEDSE PERS.

De Berlijnse correspondent van het nieuwsblad „Aftonbladet" zeide, dat een zegsman van de Wilhelmstrasse genaamd Schmidt verklaarde, dat Zweden „systematisch wordt geëxploiteerd door de Verenigde Staten als een verzamelplaats voor bommenwerpers".

In een lange aanval op de Zweedse pers wegens het kweken van „vijandigheid" tussen Zweden en Duitsland zeide Schmidt tot de perslieden: „Ik moet erop wijzen, dat duizenden Noren in Zweden worden opgeleid als politiemannen om in Noorwegen te worden gebruikt. Verder moet ik verklaren, dat de Noordamerikaanse Vliegende Forten niet per ongeluk in Zweden landen, doch systematisch wordt geëxploiteerd door het oorlogvoerende Amerika als verzamelplaats voor zijn bommenwerpers." (Stockholm, (AP) 14.11).

HOGERE LONEN BIJ DE OLIE.

De Venezolaanse Minister van Arbeids- en Verkeerszaken, vaardigde Zaterdag jl. een wet uit, waarbij alle lonen van arbeiders in de oliebedrijven verhoogd werden, waardoor het gerezen conflict met de oliemaatschappij in Mene Grande opgelost werd. De wet is gedurende één jaar van kracht, ingaande de 15e van deze maand. Het betreft een verhoging van twee bolivar per dag voor employee's, die niet meer dan 600 bolivar per maand verdienen en voor werklieden, die niet meer dan 25 bolivar per dag verdienen. De maatregel is van kracht voor de gehele olie-industrie. De wet gaf verder aan, dat de maatregel genomen was om arbeidsconflicten te voorkomen, die de economische en sociale belangen van het land schade zouden kunnen doen en afbreuk zouden doen aan de geest van samenwerking die in deze tijd van wereldconflicten zo urgent is (Aneta).

APARTE VIS-DOLLARS.

Het Venezolaanse visserijbedrijf verzocht steun aan de regering door de instelling van „visdollars" of een aparte koers van de bolivar, de gunstig is voor het visserij-bedrijf.

„Koffie dollars" tegen een koers van 4.25 tot 4.80 bolivar per dollar en „cacao dollars" tegen een koers van 4.25 bolivar per dollar werden door de regering in de maand Augustus jl. ingesteld. De koers van 4.25 bolivar per dollar voor uitvoer van visserijproducten, zou volgens de leidende figuren, kunnen dienen om de industrie schadeloos te stellen voor het nadeel ondervonden door de hoge waarde van de bolivar buiten Venezuela.

Verder werd in het verzoek aan den Minister van Financiën de aandacht erop gevestigd, dat de productie stijgende is en verleden jaar meer dan een half millioen kg. zijnde een waarde van meer dan 800.000 bolivar, uitgevoerd werd (Aneta).

IN DE HAVEN VAN WAINGAPOE.

Nederlands Indische Mitchells hadden een Japans schip bespeurd in de haven van Waingapoe, 700 kilometer van hun Australische basis verwijderd. Zij wisten, dat ook Australische vliegers in de nabijheid waren en nadat zij deze per draadloze hadden opgeroepen, vielen de Nederlanders van grote hoogte de haven aan.

Intussen kwamen de Australische vliegers vlak over de toppen der bomen vliegend 75 kilometer over land gevlogen met een snelheid van 450 kilometer per uur en bestookten het schip. Toen de Australiërs aanvielen, waren de Nederlanders nog aan het bombarderen, met het gevolg, dat de Australische toestellen bijna getroffen werden door fragmenten van de Nederlandse bommen. Toen de vliegers vertrokken, lieten zij het Japanse schip vernield achter (Aneta).

MIJNBANK GEWENST.

De „Venezuelan Mining Association" vroeg aan President Medina om de oprichting van de Mijn Bank te bespoedigen, die de President in zijn jaarlijkse boodschap aan het Parlement beloofd had. Zulk een bank wordt noodzekelijk geacht voor de ontwikkeling van de belangrijke minerale rijkdom van Venezuela. Buitenlands kapitaal is beschikbaar om te worden belegd in de mijnbouw, maar de „Association" ziet liever dat het voornaamste deel in Venezolaanse handen kome. Verleden Dinsdag werd bekend gemaakt dat de Venezolaanse Koffiebeurs haar eigen bank geopend had, teneinde grotere zekerheid voor de koffie-producenten te verzekeren (Aneta).

Laatste Nieuws

— Het achtste leger trok over de Montone ten Westen van Forli en won een houvast op de verkeersweg welke naar Bologna loopt.

— MacArthurs troepen op Leyte dreigen de voorhoede af te snijden van een Japanse colonne, welke ten Noorden van Ormoc aanvalt. Mac Arthur zeide, dat hiermede de Yamasjita-linie bedreigd wordt ten Zuiden van Limon.

Het Noordamerikaanse geschut biedt flink steun aan het voetvolk en vernielt talrijke Japanse kanonstellingen. Het grof geschut neemt ook de Japanse aanvoerwegen onder vuur en maakt de versterking van de Nipponese troepen bij Limon onzeker.

— De Chinese Minister van Voorlichting deelde aan correspondenten mede, dat het laatste antwoord met betrekking tot een overeenkomst tussen de regering en de communisten slechts kan komen van Yenan waar de communistische leiding zit.

— Officieel werd in Parijs bekendgemaakt, dat De Gaulle spoedig zal vertrekken naar Moskou op uitnodiging van St. lin. Georges Bidault, de Franse Minister van Buitenlandse Zaken, zal meegaan.

— Het Franse Departement van Buitenlandse Zaken deelde mede, dat Franse troepen de republiek Andorra in de Pyreneeën bezet hebben op 14 November. De bezetting is bedoeld als een veiligheidsmaatregel teneinde er de orde te bewaren tijdens de wintermaanden.

— Duizenden juichten 200 leden van de Franse binnenlandse strijdkrachten toe bij een parade in Londen.

NEDERLAND

VAN AMSTERDAM NAAR TILBURG.

Twee Nederlandse vaderlanders zijn onlangs in het bevrijde gebied aangekomen, nadat zij, voorzien van kostbare inlichtingen uit Amsterdam waren vertrokken. Zij waren het die o.a. de gegevens over de vernielingen te Amsterdam overbrachten. Uit hun verhalen blijkt, dat de grootste moeilijkheden zich voordeden bij het oversteken van de rivieren, daar bruggen en oevers streng bewaakt waren. Bijna alle roeibootjes, die anders gemakkelijk aan de rivieroevers zijn aan te treffen, waren vernield en vele machinegeweerposten waren langs de rivieroevers opgesteld.

Zij slaagden er niettemin in om 's nachts over de Lek en later over de Waal te komen. Vooral bij de Waal was de bewaking scherp, maar zij vonden een roeibootje en na overgestoken te zijn, gingen zij in de richting van de Maas. Per fiets bereikten zij tenslotte de omgeving van Tilburg. Zij waren verplicht langs allerlei omwegen te rijden, daar de Duitsers alle fietsen in beslag namen, die zij bespeurden. Van Tilburg reden zij de richting uit van de Belgische grens en trokken door niemandsland, waar zij een nacht doorbrachten onder kruisvuur van Britten en Duitsers.

De volgende dag waadden zij enkele kilometers door moerassen en tenslotte bereikten zij de Britse linies. Met een „jeep" werden zij naar Eindhoven gebracht. De ontsnapten verklaarden: „Dat was nog het gevaarlijkste gedeelte van onze tocht, want de „jeep" reed zó snel" (Aneta).

7000 JOODSE OVERLEVENDEN.

Op grond van het aantal Joden, dat tot nu toe in het bevrijde gedeelte van Nederland is opgedoken uit de verschillende schuilplaatsen, vrees men dat niet meer dan 7000 Joden in Nederland zijn gebleven van een totaal dat 120.000 bedroeg voor de oorlog. Indien niet zeer velen terugkeren uit de concentratiekampen van Oost Europa — en dit wordt zeer onwaarschijnlijk geacht — blijft slechts 5 of 6% over van de Joodse gemeente in Nederland.

De ondergedoken Joden worden in het bevrijde gedeelte van Nederland geregistreerd; dit gebeurt onder auspiciën van Nederlandse Joden die een toevlucht in Engeland hadden gevonden, gedurende de bezetting van Nederland. Slechts een zeer klein aantal Joden durfde, na de verschrikkelijke ervaringen van vroeger, uit de schuilplaatsen te komen om zich bij de militaire autoriteiten te melden (Aneta).

WAT TE DOEN MET 'S-HERTOGENBOSCH?

In alle Noordamerikaanse bladen staat men met het woord 's-Hertogenbosch voor hetzelfde raadsel als wij op de Curaçaose eilanden, bij Russische namen. Uitvoerig leggen alle bladen uit, wat 's betekent. De New York Herald Tribune geeft de uitspraak als volgt weer: Sairtoggen-bos.

(De Hertog, wiens Bos het was, is Hertog Godfried van Brabant, die de stad in 1184 stadsrechten heeft verleend.)

DE BEVROREN NEDERLANDSE CREDIETEN IN DE VERENIGDE STATEN.

De financiële redacteur van de New Yorkse „Herald Tribune" schreef op 6 Augustus jl.:

„Bij de aan de gang zijnde besprekingen tussen vertegenwoordigers van de banken en het Departement van Financiën wordt overwogen om na het ophouden der vijandelijkheden het dollarbezit van Nederland, dat thans is bevroren onder de dubbele controle van de Noordamerikaanse en Nederlandse Regeringen, als eerste, voor dat van andere landen, vrij te geven. De Nederlandse fondsen maken een aanzienlijk deel uit van het totaalbedrag van de zeven milliard dollar, dat op naam staat van vreemde landen en werd bevroren toen Duitsland West-Europa bezette.

„De reden hiervoor schijnt te zijn, dat het geval van Nederland eenvoudiger is dan dat van andere landen en dat verwacht wordt, dat men in Nederland in zekere zin de toestand goed zal beheersen als resultaat van het degelijke en nauwkeurige werk hetwelk er in de laatste jaren is verricht.

In de eerste plaats schijnt de verzetbeweging uitstekend te zijn georganiseerd. Zij beperkt zich niet tot het gooien van bommen en het plegen van sabotage. Haar voormannen hebben regelingen ontworpen en uitgewerkt, welke berusten op hun kennis van de omstandigheden in het land en zij zullen deze regelingen aan de Regering voorleggen zodra de vijand is verdreven.

OM VERMISTE PERSONEN IN EUROPA TE VINDEN.

„El Mundo Israelita", het enige Joodse weekblad dat in Venezuela wordt uitgegeven, deelt ons mede, dat in New York een organisatie is gevormd, genaamd Central Location Index Inc., welker doel is vermiste personen in Europa te vinden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de hulp van alle organisaties die naar medewerking hiertoe kunnen verlenen, zoals bijvoorbeeld het Internationale Rode Kruis.

„El Mundo Israelita" vertegenwoordigt nu het Central Location Index Inc. en stelt zich ter beschikking van degenen, die willen weten waar familieleden of vrienden in Europa waarvan men de verblijfplaats niet weet zich bevinden.

Deze dienst is geheel gratis en iedereen, Joden zowel als niet-Joden, kan er gebruik van maken. Belangstellenden dienen zich te wenden tot „El Mundo Israelita, Apartado de Correos No. 1865, Caracas, Venezuela.

DE BOVENWINDSCHE STEMMEN

LATEST NEWS.

We shall be forgiven if for obvious reasons the progress of the War in the Netherlands home country makes the front page in the news for all who have some intimate connection with that corner of Europe. The „place where I was born"; the town or village that is associated with so many precious memories; the homes I frequented; the friends I knew and esteemed; the treasures of art and learning that may be found in all our cities; our loved ones who were entrapped when the Huns swept over the fair land in June 1940 to defile it, and to stir up in the hearts of a people that was the most neighbourly on the face of the earth a fierce hatred that prays and strives without ceasing for vengeance on the dastardly and bestial foe; — all of what constitutes the Netherlands we love and strangers admire; need we excuse ourselves for devoting so great a part of our thoughts and hopes to beloved Netherlands, its people, our people, its exiled Sovereign and Government, revered and loved perhaps as never before? Surely not.

Thank God, we can see the Day approaching. The dawn of a new, and (we dare believe) a better day is breaking The task before us is herculean, enough to absorb all the time and talents of the bravest and the best, and to tax the patience of all to the very utmost. But, please God, we shall not be found wanting. The descendants of the stouthearted men who turned the sea into dry land long years ago are equal to the new demands, and the heirs of freedom from the oppressor of old will not shrink from the dangers and sacrifices of the fight for its recovery.

We are greatly obligated to our Allies, and, as reminded by our Queen and the Prime Minister, must not forget it. But as far as in our power lies we must show them that we can and will do our part in the final effort to hurl the hated enemy over our frontiers, and back to their own jungle home.

The last news to hand is encouraging.

THE STAFF OF LIFE.

Such is bread, we are told on the highest authority — the staff or support of our life! May be so — in most places. Here where our lot is cast, it is at least a very precarious support. Quite a big book might be written in support of our statement, but a few words may suffice.

It does not appear that there are any skilled bakers among us. Here and there a private individual can be found who can turn out some really good looking and nourishing bread. One is fortunate when such a friend-in-need is discovered. This is by no means common, however, and events have proved that these ventures, for quite obvious reasons, do not last long, nor are they ever on a big scale.

Would it not be a blessing if our beneficent Government could enlist the interest of a first-class baker in the need for such an enterprise in St. Maarten? Would it not be possible for the Government to encourage him by guaranteeing him against loss for a number of years, or by properly subsidizing the new venture? Very soon the Doctor will have more dyspeptics and patients suffering from stomach and intestinal disorders than they will have either time or strenght to with. Why, the shapes of the loaves often produced locally are enough to give one a duodenal ulcer or a violent attack of colitis. Please, dear Government, think of us when you are enjoying your lovely loaves at your breakfast in Curaçao, and do something for us in St. Maarten.

WHAT IS OUR CURRENCY? AMERICAN, BRITISH, OR DUTCH?

One is sometimes puzzled to know whether we are supposed to pay for goods here in our own or some other coin? Occasionally we hear of U.S.A. money, or English, being demanded by a seller of goods offered to the general public. Even when this is not the case, and our own currency is made the medium of trade, the selling price is regulated, not by what is considered, or should be considered, as fair, but dependent on the seller's doubtful statement as to the foreign origin of the article in question, and the fantastic price he is supposed to have paid for it. The result is, a confused state of things.

Lately the Government has quite fairly and generously increased the salaries of all its officials — including the long-suffering pensionnaires — and they should be correspondingly grateful. But what about the bulk of the population? Is there any way by which they can receive a lift in their ability to purchase the necessities of life? Alas, no. And, at the risk of a broken head (it has more than once been badly fractured) Watchman avers that the situation is shameful and inexcusable, and calls for immediate handling by the properly constituted authorities. Indeed this action on the part of the Government is long overdue.

Again we insist that a Price Control Board should be appointed, and every means taken that can legitimately be adopted, to improve the deplorable situation now obtaining. Every invoice should be submitted to this board at first, and for a certain time at least, until a fair percentage of profit can be allocated for each kind of article. The merchant ought to be protected? Yes: but he generally sees to that himself. And whose fault is it if he sometimes yields to the temptation to enrich himself at the cost of being just and honest? Why, the Government's; for the people have a right to expect their Government to protect them from plunder and suffering.

Next door to us is the British island of St. Kitts. The merchants have to pay heavy duties on everything, and yet they are able to sell at a decent profit to the public, but for a far lower price, the articles for which we are being bled through the nose. It should be enlightening to give two comparative lists of the commoner articles to which we have referred.

This list, for its purpose, is given, the St. Kitts price first, ours second, and both prices in guilders and cents. Here goes:

Biscuits.	f 2,25 — f 4,25.
Butter (table)	f 1,35 or f 1,40 both.
Charcoal per tin	f 0,22½ — 0,55
Cornmeal	f 0.14 — 0.20
Eggs	f 0,07½ — f 0,10
Flour	f 0,10 — f 0,15.
Flour bags	f 0,25 — f 0,50.
Fresh meat, beef	f 0,27 — 0,50.
Mutton	f 0.31 — 0,50.
Pork (as mutton)	
Corned beef	f 0.44 — [illegible]
Condensed milk	f 0.47 — 0,60.
Sugar	f 0,06 to 0,15 — f 0.10 to 0,20.
Onions	f 0,22½ — f 0,75.
English potatoes	f 0,22½ — f 0, 45.
Rice	f 0,12½ — f 0,30.
Oleomargarine	f 0,43 — 0 ,58.

In a few cases the prices are more in our favour, but in very few; and, as already stated it must be borne in mind that we have no duty, ad valorem or otherwise, whereas in the British islands the people are taxed almost to limit of endurance. If we were to turn to the dry goods and other departments, the discrepancy would be almost staggering between the prices our neighbours pay for their medicines, tonics, paper, stationery, household ware, cloth of all kinds, and those that we are asked to shell out. I did not, by an oversight, include tea, cocoa, in bulk or in tins, and in these common necessities too we are as lambs led to the slaughter.

Have we said enough? Isn't there a cause? Will the Government continue to neglect us in this most vital matter? We earnestly entreat their speedy help. There are those who will say — „Don't pay any attention — things aren't so bad — etc." even some in authority have been heard to say this, thus revealing their ignorance or indifference, and our pitiable helplessness. We pray the Authorities not to believe such silly propaganda; the situation is actually as we have gone to some trouble to declare it: and we challenge contradiction of our statements or complaints.

„MORE LIGHT!"

It has got about — on what or how much authority we do not know — that the vexed subject of Light, about which we have on more than one occasion written in these columns, is at last likely to engage the serious attention of the powers that be. This is splendid news, if true. There should be no difficulty in the way of bringing this improvement into effect. We are sure that those responsible for the management of te Electric Lighting Company will raise no objection so long as their interests are properly safeguarded. So let us hope that there is truth in the rumour to which we have referred, and that very soon electricity will be at our disposal at all hours, and those of us who wish to keep awake often later than eleven o'clock, or need a light quickly during the night, will not have to go without as at present.

TRAFFIC IN BODIES AND SOULS.

Is this to continue with the approval of our otherwise humane Government? The only article of diet that is dirt cheap in St. Maarten is strong drink. For a very few cents a man can get beastly drunk, and they do it in ever-increasing numbers. We can remember not so long ago when it would have been a thing impossible to happen, for a servant girl to come to her work in the morning the worse for drink. Today it is no longer an uncommon occurrence. For our own part, we are convinced that the cheapness of alcoholic drinks, along with the soaring prices of the foods that are beyond the reach of poor people, may account for a certain proportion in drunkenness in St. Maarten.

Notwithstanding the criticism that my return to this vital subprepared to go on attacking the ject is sure to call forth, I am evil, even ad nauseam, where certain folk are concerned. The Government is not doing the place or its people any real kindness in permitting the sorry condition of affairs to continue unchecked or unimproved. We are still sore at the indifferent manner in which we were treated some time ago, when by Government appointment a special commission of enquiry into the liquor question was held here. Expert evidence was taken. Undoubtedly the few present who might be looked to for guidance on such a matter were evidently overruled by those who were personally interested in the continuation of the traffic unaltered in any way. But the way the matter was allowed just to die away, without the report we had been assured would be forthcoming, has left a bad taste in our mouth, and it has not given us the impression of the authorities that we would like to have.

It is too late to wake up, and tackle this destructive influence that is working unchecked in our midst, and ruining the bodies of our young people, and tempting them into a moral corruption that will soon pass beyond our power to overcome?

INTERESTING TIT-BITS.

There is the old Polynesian Chief who has lately been quite prominent in bringing to book the officers of the United States battalion stationed in this village. He is reported to have asked the Commanding Officer to check the profanity of his soldiers. „The missionaries", he said, „taught us what words were wrong and should be avoided, but since your soldiers have been billeted among us my men are being corrupted, and soon they will have forgotten all the good they had been taught"!

Don't you agree, that's one score for the old Chief, and for the missionaries, and a big one in the chin for the fellows from civilized and (supposedly) christianized America?

* * *

Prize No. 2 must go to D.D.T., or its producer. What is it? Well, we shall not trouble you with the chemical name for this newcomer in the field of scientific research. Suffice it to say that it is a powerful insecticide, and as such must be greeted as a friend. Wonderful results followed its use in Italy, where a dangerous outbreak of typhus fever was speedily brought under control. The powder is sprayed or dusted on the individual or his clothes, and the effect is said to be magical. Sprayed on walls, it forms a death-trap for flies, retaining its potency for three months after spraying. It should prove useful in combatting typhoid.

Even as a protection from the insect pests that annoy us in this part of the world, it will be a blessing. Moths, roaches, fleas, and the bug („that painted child of dirt", as Pope described it) are destroyed by D.D.T. Sprayed upon bed-linen or beds it is deadly to these pests for months. Its effect is still felt after several washings; and today special shirts, impregnated with this new insect-killer, are issued to the British soldiers in certain zones to protect them from lice and other pests. The insecticide it not harmful to man.

„AVE ATQUE VALE"!

On Saturday the 28th our new Doctor arrived. Dr. Loe has come to us with perhaps the best of recommendations, the esteem and affection of the inhabitants of the island in which for a long time he has practised his profession. The people of St. Eustatius, with a reputation for frankness that is well known, were unwilling to part with Dr. Loe and his wife.

From the reports that have reached us a great deal of feeling was manifested when the moment of parting arrived, and the Doctor and Mrs. Loe should feel very ly a spontaneous and genuine st of affection on the part outburst of affection on the part of a grateful and loyal people. It is not always that such a display of popular feeling is called forth, and we are glad to record this testimony to the good work done by Dr. en Mrs. Loe (who, by the way, is also a qualified Doctor) and the high regard in which they were held in their last sphere of service.

For our part, we extend our welcome to the Doctor and his family, and wish for them and for ourselves the happiest of relations ,and success in their professional work during their term of service among us.

It is also an occasion for saying farewell to Dr. Nassy, who proceeds to his appointment in Curaçao. For only a short time Dr. Nassy has been filling an acting appointment, pending the arrival of Dr. Loe, and has won the esteem and appreciation of the community. By his urbanity and sympathy, his ability to inspire confidence, a Doctor may accomplish as much as by the best of drugs or medicines. And if we may judge another's work in so short a space of time, we are certainly pleased to commend Dr. Nassy for those qualities, and to wish him and family, who preceded him to Curaçao, God speed and good success!

„WATCHMAN".

Sport Rubriek

Officiëele Mededelingen
van
„De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN

Militaire wedstrijden.

Van Zaterdag, 11 November 1944:

Curaçaosch Mil. XI — Arubaansch Mil. XI 2—1.

Van Zondag, 12 November 1944:

Arubaansch Mil. XI — Jong Holland 9—0.

Competitie B-Klasse:

Veendam 1 — Scherpenheuvel 1 (niet doorgegaan)

Competitie Reserve A-Klasse:

Atlanta 2 — Independiente 2 (niet doorgegaan)

WEDSTRIJD PROGRAMMA STADION

Stimulansbeker 1944|45.

Zaterdag, 25 November 1944: S.U.B.T. — Jong Curaçao
Zaterdag, 25 November 1944: S.U.B.T. — Jong Curaçao
(vriendsch. wedstrijd ex 1ste klasse)
Deze laatste wedstrijd begint om **3 uur.**
Zaterdag, 9 December 1944: Jong Curaçao — Independiente

Wilhelmina-beker.

Zondag, 17 December 1944: S.U.B.T. 1 — Atlanta 1
Zondag, 24 December 1944: Transvaal 1 — Independiente 1

Competitie A-klasse.

Zondag, 19 November 1944: Jong Holland 1 — Independ. 1 (v. Rosberg)
Zondag, 26 November 1944: Atlanta 1 — Transvaal 1 (Rosario)

MUNDO NOBO.

Competitie B-Klasse.

Zondag, 19 November 1944: U.S.C. 1 — Caribe 1 (Willems)
Zondag, 3 December 1944: D.T.S. 1 — Vitesse 1 (Viejou)
Zondag, 10 December 1944: U.S.C. 1 — Be Quick 1

Competitie Reserve A-klasse.

Zondag, 26 November 1944: S.U.B.T. 2 — Jong Curaçao 2 (Ercol)
Zondag, 17 December 1944: Jong Curaçao 2 — Transvaal 2

SCHERPENHEUVEL.

Competitie B-Klasse.

Zondag, 3 December 1944: Veendam 1 — Scherpenheuvel 1

Competitie Reserve B-Klasse:

Zondag, 19 November 1944: Veendam 2 — Scherpenheuvel 2

BESTUURSWIJZIGING.

Van de navolgende vereenigingen is bericht ontvangen van wijziging in de samenstelling van haar bestuur, t.w.:

Atlanta:	A. Rosina	— Voorzitter
	M. Specht	— Ondervoorzitter
	M. E. Clara	— Secretaris
	H. Maduro	— Penningmeester
	R. Rosina	
	Z. Mingueli	— Commissarissen
	C. Specht	
Vitesse:	S. Rima	— Voorzitter
	J. Merencia	— Ondervoorzitter
	H. C. Th. Gruning	— 1ste Secretaris
	M. Juliana	— 2e Secretaris
	Ch. L. W. Pauli	— Penningmeester
	M. Thielman	— Commissarissen
	E. Claveer	
R.C.C.:	G. A. Chundro:	— Voorzitter
	E. D. Martijn	— Ondervoorzitter
	I. O. Marugg	— Secretaris
	O. Rigaud	— Penningmeester
	H. Prince	
	K. Laurens	— Commissarissen
	I. B. Meit	

Jong Holland: Benoemd tot Secretaris R. Curiel.

HET BESTUUR.

De Dominicanen in het Caraïbische Gebied.

III

Een der eerste Paters werkzaam in dit gebied was pater Raymond Breton; in het jaar 1658 namen de Dominicanen bezit van de parochie van Cabesterre. De missie was ook parochieel ingedeeld, doch men heeft er in die tijd geen moeilijkheid in gezien voor Dominicanen, die eigenlijk het conventuele leven kennen. Het volk noemde hen „les Pères Blanches", in tegenstelling met de Jezuieten, daar ook werkzaam, „les Pères Noires".

Tot onderhoud gaf het gouvernement blijkbaar landerijen, waardoor de Paters moesten trachten te leven. Bekend is de geschiedschrijver du Tertre, o.a. van belang daar hij de geschiedenis geeft over de boekaniers.

De bekering der Caraiben was een bijna onmogelijk werk. Het viel zeer zwaar hen van hun bijgeloof te bekeren. De Dominicanen hebben ook veel mede gewerkt tot de materiële bloei van Martinique, gelijk in Nederland de monniken de dijken bouwden, zo waren zij het die op Martinique de plantages aanlegden. De Dominicaan Guillelmus Jacobs, in de achtiende eeuw werkzaam op Curaçao, was ook te St. Pierre op Martinique.

Administratief deden er zich verschillende moeilijkheden voor daar de bezittingen noch ook het arbeidsterrein, altijd juist was afgebakend. Te lang ook wachtte men met het aanstellen van een bisschop.

In het jaar 1694 waren er 12 Dominicanen op Martinique en 5 op Guadeloupe. In die dagen waren er echter verscheidene Paters ziek, zodat men in Frankrijk een oproep onder de Paters rondstuurde, om zich aan te bieden voor deze missie. Iemand die zich vrijwillig aanbood was Père Labat, een man die door zijn encyclopaedische kennis over de West zeer veel goed heeft gedaan.

Dominicanen maken de West in Europa bekend.

Père Jean Baptiste Labat, die hier in de West twee eeuwen geleden zijn grote bekwaamheid op technisch, landbouwkundig en architectonisch gebied heeft getoond. Nog meer op leeftijd gekomen trok hij terug naar zijn vaderland en heeft ons in zijn boek „Nieuwe reis over de Amerikaanse eilanden" een schat van gegevens over de West nagelaten.

Men kan begrijpen, hoe er in Europa een honger naar kennis was over dat vreemde en verre Amerika. De Paters Dominicanen hebben zich naast anderen niet onbetuigd gelaten, om enkele namen te noemen: Bartholomeus de las Casas met zijn achtdelige geschiedenis van Amerika. Du Testre, die een geschiedenis over de Antillen liet uitkomen. Pater Breton, die taalstudies maakte, en de Engelsman Thomas Gage, de ongelukkige Thomas Gage, die een reisverhaal uitgaf. Hij was ongelukkig, want deze Thomas Gage is altijd te veel Noorderling gebleven en ergerde zich daarom altijd vreselijk aan de uitbundige devoties, en aan heel het godsdienstig leven in de warmere streken en de daarom ook in hun religieuze plechtigheden meer uiterlijke Zuiderlingen. Zijn verhaal bracht de Engelsen tot meer kolonisatie, er verscheen een rapport over in het Lagerhuis.

In Nederland was men er steeds vlug bij om deze boeken te vertalen. Père Labats verhaal kwam uit in 1722 en reeds in 1725 verscheen bij Balthasar Lakeman te Amsterdam een vertaling door W. C. Dijks.

Père Labat, die te Nancy wiskunde en wijsbegeerte studeerde, aalmoezenier was in Vlaanderen, was kolonisator en missionaris. Hij bouwde verdedigingswerken, suikermolens, plant en dierkundig heeft hij alles trachten te verbeteren. Hij deed veel voor de Franse eilanden, hij was werkzaam op Martinique Guadeloupe en Santo Domingo. Hij tekende zelf de platen voor zijn boek. Het is na het lezen der inleiding van zijn boek, waar hij critiek geeft op de geschiedschrijvers die hem voorafgingen, terstond duidelijk dat hij een vurig temperament had, zelfverzekerd en lastig voor de uitvoerders van zijn plannen.

Op de Franse Antillen maakt men de kinderen nog bang met „Pas op. Père Labat komt eraan". Hij heeft daar een soort zwarte Piet reputatie.

Curaçao, men moet het niet vergeten, is klein en dor; de Spanjaarden spraken van dat onnutte eiland, de Engelsen van die vervloekte kale rots en zelfs op de kaart van de West in de Nederlandse uitgaven van Père Labats boek staat Curaçao niet eens op. Zo verwondert het niet dat Labat weinig over Curaçao spreekt. Hij spreekt van een vrucht naar Martinique uit Curaçao geïmporteerd, die men daar Corossol noemde. Hij laat zien, dat Curaçao paarden rijk was. Nog steeds wordt zijn werk herdrukt, gelijk wij de werken van Exquemelin en Van der Sterre herdrukt zagen.

Onder de verschillende Dominicanen werkzaam op de Franse eilanden dient nog vermeld Antoninus Bremond, later generaal van de Orde. Hij was er werkzaam in de jaren 1716 tot 1722, toen zijn broze gezondheid hem noodzaakte naar Europa terug te keren. Het is misschien interessant de dagorde van zuik een groot man eens weer te geven:

„In nomine Domini, Amen. Maart 1721. Ik zal opstaan om 4 uur 's morgens. Ik zal dan tot half vijf meditatie houden. Als ik des nachts voor een zieke geroepen ben, sta ik om 5 of 6 uur op. Iedere dag een half uur meditatie. Om half acht: Lezing van twee hoofdstukken uit het Evangelie. Bidden van Prime, Terts en Sext, Lezen van de H. Mis. Bidden van de Noon, Ziekenbezoek, Lezing en stilzwijgen na het eten, Half uur rust, Tot vijf uur studie, vespers bidden en completen, Parochiezaken tot zonsondergang, De rozenkrans geheel of gedeeltelijk. Na het souper, brevier van de volgende dag, 21 uur avondgebed, Gewetensonderzoek. Gaan slapen".

Wat Martinique betreft Cardinaal Richelieu had van Paus Urbanus VII een bul ontvangen waarbij de zorg voor alle Franse eilanden in de Westen aan de Dominicanen zou worden opgedragen. Vier Paters gingen dan ook mede op de expeditie onder de leiding van l'Olion en du Plessis.

In het jaar 1640 vraagt de gouverneur du Parquet om Paters Dominicanen. Zij komen er onder leiding van Pater Boulogne in het jaar 1654. De gouverneur sticht een kerk voor hen te Mouillage met de titel „Notre Dame du Bon Port" geliefd bij alle zeevarenden.

In het doopboek op het eiland St. Bartholémy wordt een brief gevonden van de Paters MacDonald en Thomas Devinish Dominicanen, waarin ze bekend maken dat Paus Clemens XIII (1758-'69) alle Zweedse, Deense, Nederandse, Engelse en Franse eilanden onder de zorg van de Dominicanen plaatste. Zij treffen dan ook administratieve maatregelen berteffende de toediening der sacramenten.

Zo zou dan ook volgens het getuigenis van Père Labat de eerste zorg voor St. Maarten aan de Dominicanen zijn toevertrouwd.

Men ziet in deze gebieden echter ook vele Pater Jezuieten en Capucijnen. In de jaren 1765, 1766 werkt op St. Bartholémy een Dominicaan Dalton geheten.

Het eiland vond zijn geschiedschrijver in Pater Bresson, zoals men boven zag. Zijn boek gaat over de jaren 1649 tot 1659. Het geeft het harde leven weer der kolonisten. Een modern Noordamerikaan merkt op dat zijn boek allesbehalve geschikt zou zijn om als prospectus te dienen voor een onderneming met als doel kolonisten voor Grenada aan te werven.

Later, bij het concordaat in 1802, wordt Père Trepsac aangesteld als préfect van een deel der missie. In 1804 volgt daar de confiscatie der bezittingen, doch Père Trepsac heeft daar een 25 jaar gewerkt.

Als historische biezonderheid staat vermeld dat hij een manad voor zijn eigen dood Madame de la Pagerie begroef, moeder van Keizerin Joséphine" (1837).

Men heeft gemeend dat Père Bremond zijn missie-ijver heeft gekregen van een Père Pierre Paul een oud-missionaris, dien hij in het klooster moet hebben leren kennen.

(Wordt vervolgd)